

De la
autorul cărții
Tată bogat, tată sărac
#1 în educație
financiară

TÂNĂR ȘI BOGAT

CUM SĂ FACI AVERE DE TÂNĂR,
PENTRU TOTDEAUNA

ROBERT T. KIYOSAKI

CAPITOLUL 1

Cum să deveniți bogați și să vă pensionați devreme?

Vă voi relata în cele ce urmează povestea călătoriei pe care am întreprins-o eu, soția mea, Kim, și prietenul meu cel mai bun, Larry, pentru a deveni niște pensionari tineri și bogați, o călătorie care a durat mai puțin de 10 ani și care a pornit de la zero, dar la capătul căreia am găsit tărâmul bogăției adevărate. Această poveste are menirea de a-i încuraja pe toți cei care se simt copleșiți de îndoieli, cărora le lipsește încrederea în forțele proprii, neavând astfel curajul să întreprindă călătoria spre tărâmul bogăției absolute. Când am pornit la drum, eu și Kim nu aveam aproape niciun ban, ne lipsea încrederea în forțele noastre și ne simțeam copleșiți de îndoieli. Avem cu toții îndoieli. Diferența constă în modul în care tratăm aceste îndoieli.

Începutul călătoriei

În luna decembrie a anului 1984, eu, Kim și prietenul meu cel mai bun, Larry Clark, schiam în Whistler Mountain din Vancouver, British Columbia. Zăpada era mare, părțile lungi, iar schiatul era extraordinar, deși era frig. Noaptea, stăteam toți trei în căbănușa înconjurată de pini înalți, acoperită de zăpada care ajungea până la acoperiș.

Stând în fiecare seară în jurul focului, discutam împreună planurile noastre de viitor. Aveam idealuri înalte, dar prea puține resurse materiale. Eu și Kim „trăgeam“ de fiecare bănuț în parte în timp ce Larry se lupta să pună pe picioare o altă afacere. Discuțiile noastre se prelungeau târziu în noapte – în fiecare noapte. Discutam despre cărțile pe care le citiserăm recent și despre filmele pe care le văzuserăm în ultimul timp. Ascultam casete motivaționale, iar apoi discutam pe îndelete lecțiile de pe casete.

În ajunul Anului Nou, am făcut ce făceam de obicei în fiecare an – ne-am stabilit țelurile pentru anul care se apropia. Dar, de data aceasta, ritualul stabilirii acestor țeluri s-a schimbat. Larry voia ceva mai mult decât simpla stabilire a țelurilor destinate anului nou. În loc doar să discutăm despre aceste țeluri, el dorea să ne stabilim niște obiective care să ne schimbe complet viața, dar mai întâi trebuia să ne schimbăm prioritățile care ne conduceau viața în momentul acela. Ne-a spus:

„Ce-ar fi să ne concepem un plan în urma căruia ne-am putea obține libertatea financiară?”

Am ascultat cu atenție fiecare cuvânt pe care îl rostea. Dar cuvintele lui nu se potriveau cu realitatea în care trăiam eu. Mai discutasem despre acest subiect, visam să-l realizez cândva și știam că într-o bună zi am să reușesc. Dar ideea libertății financiare era o idee de viitor, nu aparținea prezentului... așadar, ideea nu se integra în viața mea de atunci.

„Libertatea financiară?” am întrebat eu.

În momentul în care mi-am auzit vocea mi-am dat seama cât de fricos devenisem, căci vocea nu aparținea celui eu al meu din tinerețe.

„Am vorbit despre acest subiect de foarte multe ori”, a continuat Larry. „Dar cred că a venit timpul să încetăm discuțiile și visurile și să trecem la acțiune. Haideți să-l așternem pe hârtie! Odată ce se va afla scris pe hârtie, vom ști că trebuie dus la bun sfârșit. Odată așternut pe hârtie, ne vom ajuta reciproc pe parcursul acestei călătorii.”

Pentru că stăteam foarte prost cu banii, eu și Kim ne-am aruncat unul altuia priviri disperate. Lumina focului din șemineu ne trăda îndoielile și incertitudinea care ni se citea cu claritate pe chipuri.

„E o idee bună, dar cred că deocamdată mă mulțumesc dacă reușesc să supraviețuiesc anul viitor.”

Tocmai îmi lăsasem baltă afacerea cu truse Velcro. După prăbușirea acestei afaceri în 1979, încercasem în următorii 5 ani s-o pun din nou pe picioare, dar apoi lăsasem totul baltă. Și asta deoarece cursul afacerii luase o întorsătură dramatică. Noi nu mai produceam nimic în Statele Unite. Pentru a putea face față concurenței în creștere, ne mutaserăm fabricile în China, Taiwan și Coreea. Am lăsat totul baltă pentru că nu mai suportam ideea exploatării forței de muncă din aceste țări, forță de muncă ce era

constituită în cea mai mare parte din copii – și asta pentru propria mea bunăstare. Afacerea era profitabilă, aducându-mi bani buni, dar moral mă înnebunea. În plus, nu mă mai înțelegeam deloc cu partenerii mei. Ne-am despărțit și nu ne mai înțelegeam. Am plecat cu foarte puțin capital. Nu mai puteam să lucrez într-o afacere care nu era în consens cu spiritul meu și cu niște parteneri cu care nu puteam discuta. Nu sunt mândru de felul în care am plecat, dar știam că era timpul să plec. Lucrasem acolo 8 ani și învășasem foarte multe lucruri. Am învățat cum să creez o afacere, cum să distrug o afacere și, apoi, cum s-o pun din nou pe picioare. Deși am plecat de acolo cu foarte puțini bani, am plecat însă cu o pregătire și o experiență de invidiat.

„Hei!“ a spus Larry apoi. „Ești un fricos. În loc să stabilem niște țeluri banale pentru un singur an, hai să trecem la acțiunea adevărată! Hai să stabilem un obiectiv pe o perioadă mare de timp! Să obținem libertatea financiară!“

„Dar nu prea mai avem bani“, am spus eu, privind-o pe Kim, al cărei chip reflecta aceleași îndoieli ca ale mele. „Știi că noi o luăm acum de la capăt. Deocamdată nu vrem decât să supraviețuim în următoarele 6 luni sau pe parcursul întregului an care vine. Cum să ne gândim la libertatea financiară când deocamdată nu mă pot gândi la altceva decât la supraviețuirea financiară?“

Am fost din nou șocat dându-mi seama cât de fricos păream. Nu mai aveam încredere în forțele mele, iar energia părea să-mi fi dispărut cu totul.

„Foarte bine. Hai să luăm acest mod de gândire ca pe un punct de plecare!“ a continuat Larry, care refuza să se dea bătut.

„Dar cum am putea să ne pensionăm devreme când nu avem niciun ban?“ am protestat eu.

Îmi dădeam seama din ce în ce mai mult de lașul care sălășluia în mine. Mă simțeam slab și nu voiam să mă implic în nimic deocamdată. Nu mă gândeam decât la supraviețuirea financiară a zilei de mâine, nu la viitor.

„Eu n-am spus că ne vom pensiona peste un an“, a continuat Larry, vădit deranjat de atitudinea mea timorată. „Eu nu vreau decât să facem un plan de retragere din activitate. Să scriem pe hârtie obiectivul, să concepem un plan și apoi să ne gândim cum să-l ducem la îndeplinire. Mulți oameni se gândesc la pensionare când este deja prea târziu... sau plănuiesc să se

pensioneze când au 65 de ani. Eu nu vreau asta. Eu vreau un plan mai bun. Nu vreau să-mi petrec toată viața muncind ca să-mi plătesc facturile. Vreau să trăiesc. Vreau să fiu bogat. Vreau să călătoresc prin lume cât sunt încă tânăr să mă bucur de minunile lumii.“

Pe când stăteam acolo ascultându-l pe Larry cum îmi prezenta beneficiile unui asemenea obiectiv, vocea conștiinței mele îmi spunea că era nerealist să stabilești un astfel de obiectiv care să-ți ofere libertate financiară și pensionare timpurie. Părea imposibil.

Larry își continua pledoaria. Dar nu părea să-i pese dacă eu și Kim îl ascultam, așa că am început să mă gândesc la altceva, la ce spusese până atunci. Și astfel mi-am spus în tăcere: „Este o idee bună să stabilești un obiectiv în urma căruia să te poți pensiona devreme... așa că de ce o respingi? Nu-mi stă în fire să resping o idee bună.“

Deodată, în tăcere, am început să aud vocea tatălui bogat, care-mi spunea:

„Cea mai mare provocare ce ți se poate oferi este confruntarea cu propriile îndoieli și cu indolența ta. Căci îndoielile și indolența sunt cele care îți definesc și îți limitează personalitatea. Dacă vrei să-ți schimbi personalitatea, trebuie să începi cu îndoielile și cu indolența. Căci ele sunt cele care nu te lasă să te ridici la suprafață. Ele sunt cele care te împiedică să ai viața pe care ți-o dorești.“

Îl auzeam pe tatăl bogat subliniindu-și punctul de vedere:

„Nimeni nu-ți stă în cale decât tu însuși și îndoielile tale. Este ușor să rămâi așa cum ești. Este ușor să nu te schimbi. Dar dacă începi să-ți modelezi îndoielile și indolența, vei găsi ușa spre libertate.“

Tatăl bogat avusese această discuție cu mine cu puțin timp înainte de a pleca din Hawaii pentru a mă imbarca în această călătorie. Știa că probabil plecam din Hawaii pentru totdeauna. Știa că plecam de acasă – din locul în care eu mă simțeam în siguranță. Știa că mă aventuram în lume fără garanții de securitate. Acum, după doar o lună de la discuția cu tatăl bogat, am descoperit că mă aflam pe vârful unui munte acoperit de zăpadă, simțindu-mă neputincios, vulnerabil și nesigur și îl ascultam pe prietenul meu cel mai bun care îmi spunea același lucru ca tatăl bogat. Știam că era timpul să mă maturizez, iar dacă nu făceam acest lucru, era

mai bine să las totul baltă și să mă duc acasă. Mi-am dat seama atunci că pentru acest moment de slăbiciune venisem pe munte. Era timpul să iau o hotărâre. Era timpul să aleg. Fie mă lăsam copleșit de îndoieli și de indolență, fie îmi schimbam perspectiva asupra propriei personalități. Era timpul să merg mai departe sau să mă întorc înapoi.

Întorcându-mă la discuția lui Larry despre libertate, am realizat că de fapt el nu vorbea despre libertate. Căci am realizat în acel moment că modelarea îndoielilor și a indolenței era cel mai important lucru pe care trebuia să-l fac atunci. Dacă nu făceam acest lucru, viața mea se întorcea de unde am plecat.

„Bine, să pornim la treabă!“ am spus eu atunci. „Să stabilim obiectivul care să ne ofere libertatea financiară!“

Acest lucru s-a întâmplat în ajunul anului 1985. În 1994, eu și Kim am obținut libertatea financiară. Larry și-s pus pe picioare compania, care a devenit în 1996 una dintre cele mai profitabile dintr-un lanț de companii editoriale. În 1998, Larry, în vârstă de 46 de ani, și-a vândut compania, s-a pensionat și și-a luat un an sabatic.

Cum ai reușit?

De fiecare dată când relatez această istorie, mi se pune următoarea întrebare:

„Cum? Cum ai reușit?“

Iar eu răspund:

„Problema nu este *cum*, ci *de ce* am reușit eu și Kim. Fără acest «de ce» – spun eu în continuare – «cum» n-ar fi fost niciodată posibil.“

Aș putea să vă spun cum am reușit eu, Kim și Larry, dar nu voi face acest lucru. Cum am reușit nu este atât de important. Tot ce pot să vă spun în această privință este că din 1985 până în 1994 eu, Kim și Larry ne-am concentrat întreaga atenție asupra celor trei modalități de atingere a bogăției, enunțate de tatăl bogat, care sunt:

1. Îmbunătățirea talentului în afaceri.
2. Îmbunătățirea talentului în domeniul administrării banilor.
3. Îmbunătățirea talentului în domeniul investițiilor.

S-au scris foarte multe cărți despre fiecare dintre aceste trei modalități de îmbogățire, iar dacă aș mai fi scris și eu încă una, ar mai fi apărut o carte avându-l ca subiect pe „cum“. Eu cred că mult mai important decât acest „cum“ este „de ce“, căci tocmai acestui „de ce“ îi datorez faptul că am vrut să-mi testez îndoielile, indolența și trecutul. Acest „de ce“ este cel care ne-a dat puterea să-l realizăm pe „cum“.

Tatăl bogat spunea adesea:

„Mulți oameni mă întrebă adesea *cum am realizat un anumit lucru*. O perioadă le-am tot spus până în momentul în care am realizat că – și după ce le spuneam cum am realizat acel lucru – ei tot nu reușeau să-l facă. Atunci am realizat că nu «cum» faci ceva este realmente important, ci «de ce» îl faci. Acest «de ce» este cel care îți dă puterea să-l realizezi pe «cum». Motivul pentru care cei mai mulți oameni nu își dau seama ce pot realiza constă în faptul că nu au un «de ce» destul de puternic. Odată ce-l descoperi pe «de ce», este ușor să-l descoperi pe «cum» care să-ți ofere bogăția dorită. În loc *să caute în sinea lor motivul* – «de ce»-ul pentru care vor să devină bogați –, cei mai mulți oameni *caută calea cea mai ușoară* spre bogăție și problema pe care o pune această cale ușoară constă în faptul că de cele mai multe ori ea duce într-un punct mort.“

Lupta cu mine însumi

În seara aceea, stând în cabana de pe vârful muntelui, unde Larry își ținea pledoariile, am descoperit că mă certam în taină cu el. De fiecare dată când spunea: „Să facem din asta un obiectiv, să-l scriem pe hârtie și să concepem un plan!“, descopeream că răspunsurile mele erau mereu în dezacord cu el, căci eu spuneam lucruri de genul:

1. „Dar nu avem bani.“
2. „Nu pot să fac asta.“
3. „O să mă gândesc la asta anul viitor sau când eu și Kim vom obține siguranță financiară.“
4. „Nu înțelegi situația noastră.“
5. „Am nevoie de mai mult timp.“

De-a lungul anilor, tatăl bogat m-a învățat foarte multe lecții. Una dintre lecții a fost următoarea:

„Dacă vei descoperi că te împotrivești unei idei bune, s-ar putea să-ți dorești să nu te mai împotrivești niciodată.“

În seara aceea, când Larry pleda încontinuu pentru ideea îmbogățirii și a pensionării timpurii, am auzit din nou vocea tatălui bogat, care mă avertiza să nu mă împotrivesc unei idei bune. Explicându-mi acest lucru, tatăl bogat spunea:

„Ori de câte ori cineva spune ceva de genul «Nu-mi permit acest lucru» sau «Nu pot să fac asta» în legătură cu un lucru pe care persoana respectivă îl dorește, atunci ea se confruntă cu o problemă majoră. De ce oare spun oamenii «Nu-mi permit asta» sau «Nu pot să fac acest lucru», referindu-se la un anumit lucru pe care ei îl doresc? De ce își refuză oamenii lucrurile pe care și le doresc? Nu are absolut niciun sens.“

În timp ce focul ardea în șemineu, mi-am dat seama că mă împotrivesc unui lucru pe care în fond îl doream. „De ce să nu devin un pensionar tânăr și bogat?“ m-am întrebat eu în cele din urmă. „Ce e rău în asta?“ Mintea mea a început să se deschidă puțin câte puțin și mi-am repetat în gând: „De ce mă împotrivesc acestei idei? De ce mă lupt cu mine însumi? În fond, este o idee bună. Am vorbit despre acest subiect ani întregi. N-am vrut să mă pensionezez la 35 de ani, iar acum mai am puțin și împlinesc 37 de ani și nu sunt deloc pregătit pentru pensionare. De fapt, sunt în pragul falimentului. Așa că de ce mă împotrivesc?“

Odată ce mi-am spus acest lucru, am realizat *de ce* m-am împotrivit cu atâta vehemență unei idei bune. La vârsta de 25 de ani, plănuisem să mă îmbogățesc și să mă retrag din afaceri atunci când împlineam 30-35 de ani. Acesta era visul meu. Dar după ce mi-am pierdut afacerea cu truse Velcro din nailon, am fost distrus moral și mi-am pierdut încrederea în mine. Stând în seara aceea lângă foc, mi-am dat seama că tocmai această neîncredere în mine mă făcea să mă împotrivesc cu atâta tărie. Mă împotrivesc unui vis pe care mi-l doream cu putere. Mă împotrivesc pentru că nu voiam să simt din nou gustul amar al dezamăgirii. Mă împotrivesc pentru că voiam să mă apăr de durerea pe care o provoacă visurile mari atunci când nu devin realitate. Eu visasem și suferisem un eșec enorm. În seara aceea, mi-am dat seama că mă împotrivesc de fapt unui alt eșec, nu visului în sine.

„Bine, haide să stabilim un obiectiv important!“ i-am spus încet lui Larry.

Încetasem în sfârșit să mă mai împotrivesc unei idei bune. Argumentele acestei împotriviri se aflau încă pe poziție, dar acum nu mai aveam de gând să mă las învins de ele. La urma urmei, erau doar niște simple argumente, nimic altceva. Vocea conștiinței mele se împotrivesc eului care dorea să crească și să devină din ce în ce mai mare.

„Foarte bine“, a spus Larry. „Era timpul să-ți învingi teama și să nu mai fii un fricos. Începusem să-mi fac griji pentru tine.“

Motivul pentru care mă hotărâsem să trec la acțiune era faptul că îmi descoperisem propriul „de ce“. Știam *de ce* voiam să trec la acțiune, deși în acel moment nu știam *cum* o să realizez acest lucru.

De ce m-am hotărât să mă pensionezez devreme?

Câți dintre voi nu v-ați spus în diferite ocazii: „M-am săturat de mine însumi“? Ei bine, în ajunul Anului Nou, stând lângă foc împreună cu Kim și Larry, mi-am dat seama că mă săturasem de mine însumi și am hotărât să mă schimb. Nu este vorba doar de o schimbare psihică; este o schimbare care vine de undeva din adâncul sufletului meu. Venise timpul unei schimbări majore și știam că mă puteam schimba, căci descoperisem ce voiam să schimb. Am să vă prezint în cele ce urmează câteva dintre „de ce“-urile mele personale... *de ce* m-am hotărât să devin un „pensionar“ tânăr și bogat:

1. M-am săturat să fiu falit și să mă lupt mereu pentru bani. Fusesem bogat pentru scurt timp pe când aveam afacerea cu truse din nailon, dar după ce afacerea s-a prăbușit, am ajuns din nou să lupt pentru supraviețuire. Deși tatăl bogat îmi oferise lecții extrem de utile, nu mai aveam nimic altceva. Nu reușisem să mă îmbogățesc și era timpul să devin bogat.

2. M-am săturat să fiu un om obișnuit. La școală, profesorii spuneau: „Robert este un băiat deștept, dar nu excelează în nimic.“ Mai spuneau: „Este deștept, dar nu va avea niciodată inteligența copiilor superdotați. Se situează puțin deasupra copiilor mediocri.“ În seara aceea petrecută pe munte, mi-am dat seama că mă săturasem să fiu un om mediocru. Era timpul să nu mai fiu un om mediocru.

3. Când aveam 8 ani, am venit la un moment dat acasă și am găsit-o pe mama plângând în bucătărie. Plângea pentru că eram copleșiți de un munte de facturi. Tata făcea tot ce-i stătea în putere să câștige mai mulți bani, dar cu meseria lui de profesor nu se descurca prea bine financiar. Nu spunea decât „Nu-ți face probleme! O s-o scoatem noi la capăt“. Dar acest lucru nu se întâmpla niciodată. Singura lui metodă de „a o scoate la capăt“ era să se ducă la școală, să lucreze și mai mult și să aștepte mărirea anuală de salariu. Între timp, facturile continuau să se adune, iar mama se

simțea din ce în ce mai singură fără să aibă niciun sprijin la care să apeleze. Tatălui meu nu-i plăcea să vorbească despre bani, iar dacă o făcea, se enerva.

Îmi amintesc că la vârsta de 8 ani m-am hotărât să găsesc răspunsurile care s-o ajute pe mama. În seara aceea petrecută pe munte, mi-am dat seama că mi se oferiseră răspunsurile pe care le căutam de la 8 ani. Era timpul acum să transform acele răspunsuri în realitate.

4. Cel mai dureros „de ce“ din toate „de ce“-urile a constat în faptul că aveam acum alături de mine o femeie tânără și frumoasă – pe Kim. Îmi găsisem sufletul pereche, iar ea se confrunta cu aceste grave probleme financiare numai pentru că mă iubea. În seara petrecută pe munte, mi-am dat seama că eu îi făceam lui Kim exact ce-i făcea tata mamei mele. Repetam astfel o „tradiție“ de familie. În acel moment, am descoperit care era adevăratul meu „de ce“.

Acestea sunt „de ce“-urile mele. În seara aceea, le-am scris pe hârtie și le-am pus într-un loc secret. Cei care au citit cel de al doilea volum din seria „Tată bogat“, volum intitulat *Cadranul banilor*, își amintesc faptul că eu relatam acolo necazurile pe care le-am avut de întâmpinat după ce excursia montană a luat sfârșit. Cartea debutează cu perioada în care eu și Kim am fost nevoiți să locuim într-o mașină timp de 3 săptămâni după ce am rămas complet fără bani. Așadar, lucrurile n-au luat deloc o întorsătură bună doar pentru simplul fapt că am luat hotărârea de a deveni pensionari bogați, dar acest obiectiv – acest „de ce“ – ne-a determinat să mergem mai departe.

Lucrurile n-au mers bine nici pentru Larry după ce am plecat de pe munte. S-a confruntat și el cu nenumărate eșecuri financiare la sfârșitul anilor '80, dar și pe el „de ce“-ul lui l-a determinat să nu se dea bătut.

Am descoperit – așa cum a descoperit și tatăl meu bogat – că nu le poți spune oamenilor *cum* să se îmbogățească. Acum îi întreb mai întâi *de ce* vor să se îmbogățească. Fără un „de ce“ puternic, chiar și cel mai ușor „cum“ să te îmbogățești poate deveni extrem de greu. Sunt foarte multe modalități prin care vă puteți îmbogăți... dar există doar câteva motive personale pentru care vrei să vă îmbogățiți.

Descoperiți-vă propriul „de ce“ și, după aceea, veți descoperi și „cum“ s-o faceți. Căci, așa cum spune proverbul – „dacă vrei, poți“.

În cazul meu, pot spune că *voința* mi-a deschis toate *porțile* dorite. Fără *voință*, aceste *porți* ar fi rămas pe veci ferecate.

O sugestie: am aflat cu mulți ani în urmă că *pasiunea* este o combinație de *iubire* și *ură*. Dacă nu nutrești o pasiune pentru un anumit lucru, este greu să-l realizezi. Tatăl bogat obișnuia să spună:

„Dacă vrei ceva, realizează-l cu pasiune! Pasiunea este cea care dă energie vieții tale. Dacă vrei un anumit lucru pe care nu-l ai, *află de ce îți place, de ce iubești lucrul respectiv și de ce urăști faptul că nu este al tău!* Când vei combina cele două sentimente, vei găsi apoi energia «să zbori» cu viteza fulgerului ca să obții lucrul dorit.“

Ar fi bine să concepeți o listă cu lucrurile care vă plac și cu lucrurile care nu vă plac. De exemplu, eu aș concepe următoarea listă:

Lucrurile care îmi plac

Să fiu bogat

Să fiu liber

Să-mi cumpăr tot ce-mi doresc

Lucrurile scumpe

Să-i oblig pe oameni să facă

ceea ce eu nu vreau să fac

Lucrurile care nu-mi plac

Să fiu sărac

Să fiu obligat să muncesc

Să nu am ce îmi doresc

Lucrurile ieftine

Să fac ceea ce nu vreau să fac

Am să vă ofer mai departe un tabel pe care îl puteți completa cu lucrurile care vă plac și care nu vă plac. Dacă veți avea nevoie de mai mult spațiu (și sper că veți avea), luați o foaie de hârtie mai mare. Sper să vă trăiți viața cu cât mai multă pasiune.

Lucrurile care vă plac

Lucrurile care nu vă plac
